

Väestö- ennuste

MDI

MDI
Part of FCG.

Mitä (MDI:n) väestöennuste on?

MDI:n väestöennuste ON:

- » Laskelma tietyistä **toteutuneeseen kehitykseen perustuvista olettamista**. Olettamat perustuvat demografiaan, muuttoliikkeeseen, syntyvyyteen, kuolleisuuteen jne.
- » Olettamat perustuvat demografiaan, muuttoliikkeeseen, syntyvyyteen, kuolleisuuteen jne.
- » (Useimmat) olettamat ovat vakioita ennustejakson ajan.
- » **Kuvaa kehitystä tilanteessa, jossa ”nykytila” jatkuu tulevaisuudessa ”mihin mennään nykyisillä korteilla”.**

MDI:n väestöennuste EI ole:

- » Toteuma, eikä sitä tule tulkita toteumana.
- » Suunnite, eli ennuste ei sisällä tavoitteellisuutta yksittäisillä alueilla.
- » Laskelma asuntomarkkinoiden, investointien jne. vaikutuksista.
- » Laskelma monipaikkaisesta väestöstä.

Tulevaa väestönkehitystä mallinnetaan neljällä skenaariolla

	PERUSURA	KAUPUNGISTUMINEN	HAJAUTUMINEN	KANSAINVÄLISTYVÄ SUOMI
YDINOLETTAMA	Maan sisäisen muuttoliike seuraa tulevaisuudessa pidemmän ajanjakson logiikkaa. Korona-pandemia muutti osin kaupungistumisen volyymin, mutta korona-vuodet olivat myös osin poikkeusaikaa.	Korona-ajan muuttoliike oli täysin poikkeuksellista aikaa. Muuttoliike palautuu koronaa edeltävälle, keskittävälle uralle tulevaisuudessa.	Korona-ajan muuttoliike (huomioiden myös vuosi 2022) on uusi normaali. Muuttoliike jakaantuu aiempaa tasaisemmin maan sisällä.	Maan sisäisen muuttoliikkeen oletamat vastaavat perusuraa. Maahanmuutto tulee tulevaisuudessa olemaan aiempaa suurempaa.
Syntyvyys	Perustuu vuosiin 2017–2023. Oletus syntyvyyden maltillisesta kasvusta. Kieliryhmittäinen.	Sama kuin edellä	Sama kuin edellä	Sama kuin edellä
Kuolleisuus	Perustuu vuosien 2010–2019 kuolleisuuteen. Oletus eliniän kasvusta.	Sama kuin edellä	Sama kuin edellä	Sama kuin edellä
Muuttoliike maan sisällä	Perustuu vuosiin 2015–2022. Kieliryhmittäinen mallinnus	Perustuu vuosiin 2015–2019. Kieliryhmittäinen mallinnus	Perustuu vuosiin 2020–2022. Kieliryhmittäinen mallinnus	Perustuu vuosiin 2015–2022. Kieliryhmittäinen mallinnus (sama kuin perusura)
Kansainvälinen muuttoliike	Perustuu vuosiin 2019–2022. Kieliryhmittäinen	Sama kuin edellä	Sama kuin edellä	Perustuu vuoteen 2022. Ukrainalaisten pakolaisten vaikutus poistettu

Neljä skenaariota tulevasta kehityksestä

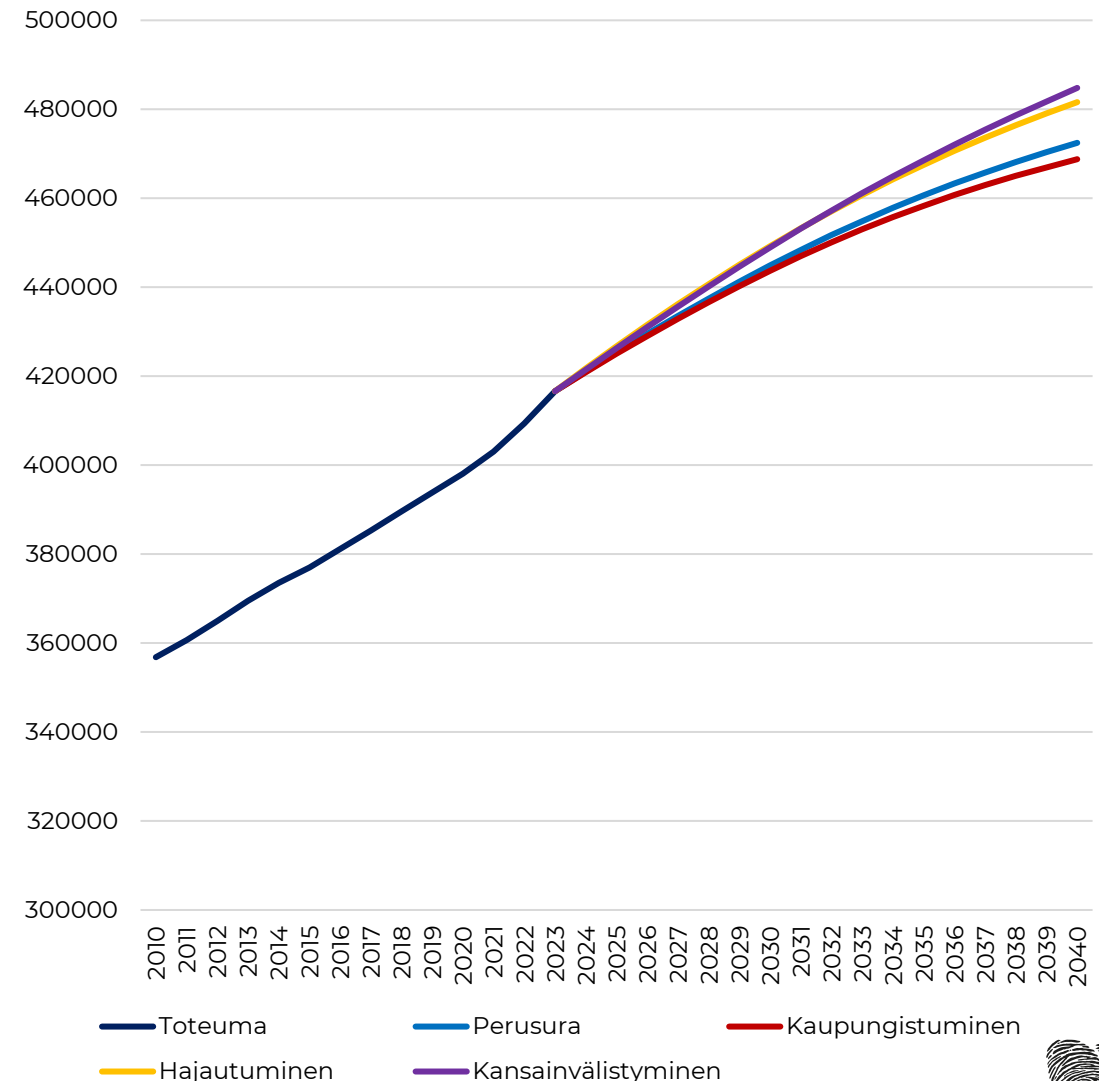
Koko seudun kehitys

Kuviossa on tarkasteltu koko Tampereen kaupunkiseudun ennakoitua kehitystä vuosien 2010-2040 aikana neljässä skenaariossa. Seuraavalla dialla on tarkasteltu kuntatason kehitystä.

- **Perusura –ennusteessa** maan sisäisen muuttoliikkeen mallinnus nojaa pidempään ajanjaksoon (2015-2022) ja maahanmuuton odotetaan jäävän hillityksi. **Vuosien 2023-2040 aikana seutu kasvaisi perusura –ennusteessa 56 000 henkilöllä eli 13,4 prosentilla.**
- **Kaupungistumisen skenaariossa** maan sisäisen muuttoliikkeen oletetaan vastaavan vuosia 2015-2019. **Tässä skenaariossa väestö kasvaisi 52 000 henkilöllä** vuoteen 2040 mennessä.
- **Hajautumisen skenaariossa** maan sisäinen muuttoliike nojaa vuosiin 2020-2023. **2020-luvun maan sisäisellä muuttoliikkeellä seudun väestö kasvaisi 65 000 asukkaalla** vuoteen 2040 mennessä.
- **Kansainvälistymisen skenaariossa** maahanmuuton on oletettu jäävän korkealle tasolle (muut oletamat vastaavat perusuraa). **Kansainvälistymisen skenaariossa kaupunkiseudun väestö kasvaisi 68 000 henkilöllä eli 16,4 prosentilla.**

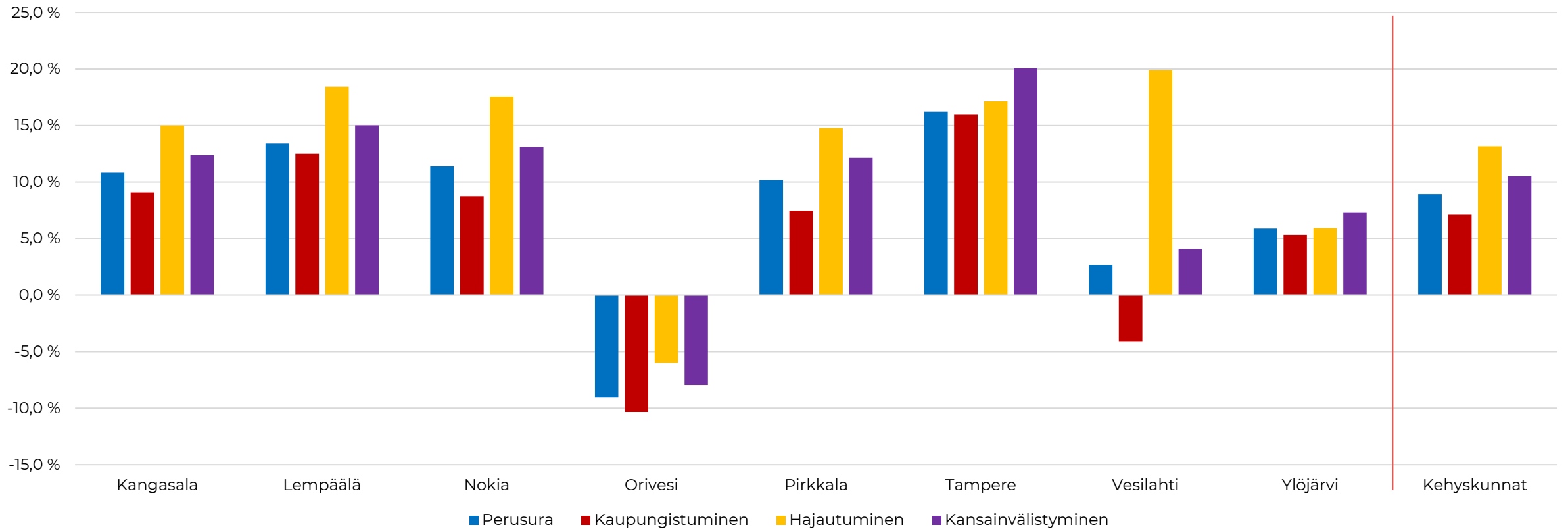
→ Kaikissa skenaariossa kuolleiden enemmisyys alkaa painamaan väestönkehitystä negatiiviseksi, mutta etenkin maahanmuuton merkityksen kasvu ylläpitää väestönkasvua.

Tampereen kaupunkiseudun väestönkehitys
2010-2040

Seudun kuntien väestöennuste

Väestönmuutos 2023-2040 kunnittain ja skenaarioittain (%)

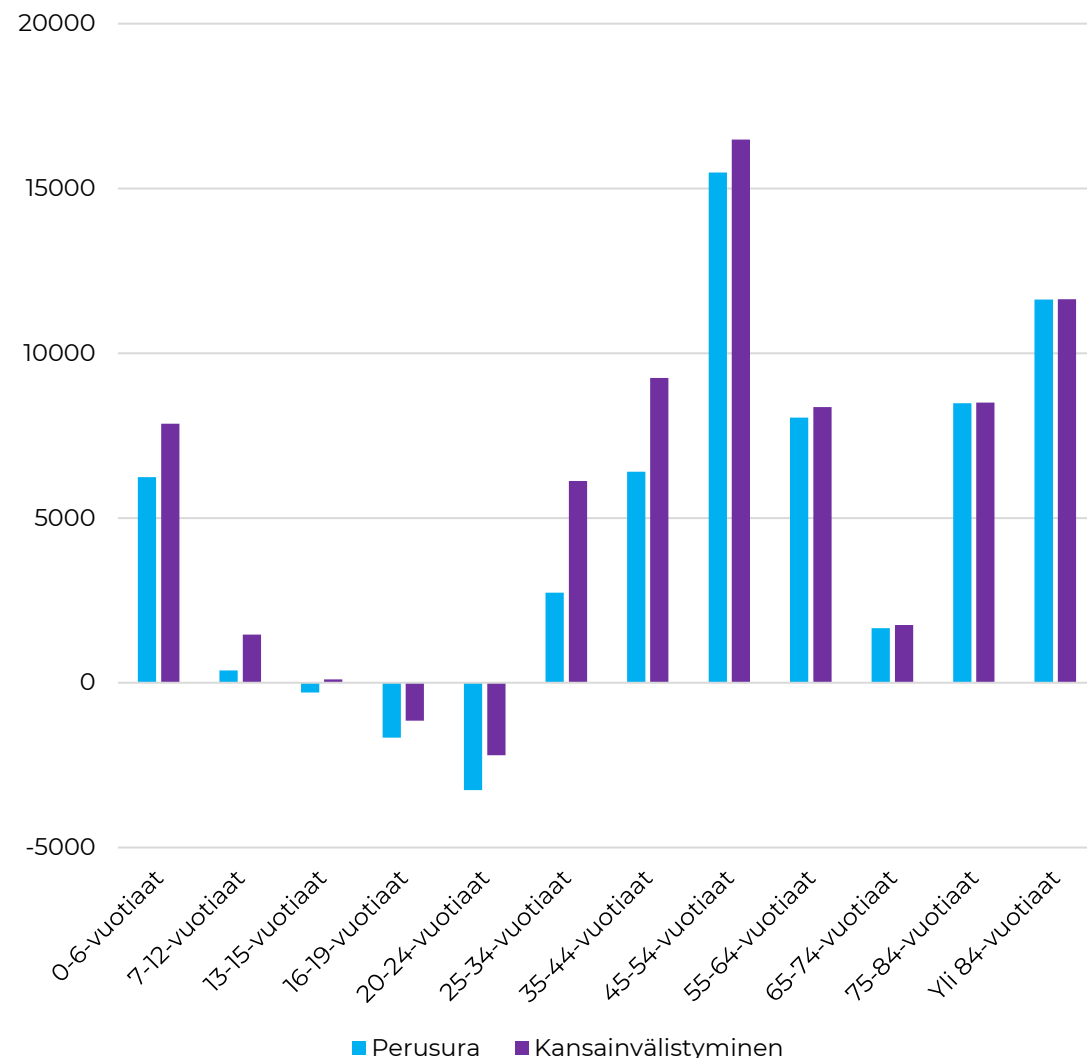

Ikäryhmittäinen muutos

Kuviossa on tarkasteltu ikäryhmittäistä väestönkehitystä Tampereen kaupunkiseudulla perusuran ja kansainvälistymisen skenaarioissa. Seuraavan dian taulukossa on kuvattu kunnittaista ennakoitua kehitystä ikäryhmittäin.

- **Lasten ikäryhmät** kehittyvät vaihtelevasti Tampereen kaupunkiseudulla. Syntyvyyden voimakkaan laskun seurauksena ala- ja yläkouluikäisten määrä vähenee merkittävästi 2020-luvulla, joskin kehitys elpyy 2030-luvulla. Sen sijaan alle 7-vuotiaiden määrä kasvaa nopeasti, jos syntyvyyden lasku päättyy. **Erot skenaarioiden välillä ovat maltillisia.**
- **Työikäisten ryhmässä** väestö kasvaa huomattavasti seudulla, perusura –skenaariossa työikäisten määrä kasvaa 28 000 henkilöllä ja kansainvälistymisen skenaariossa 37 000 henkilöllä. Huomionarvoisesti maahanmuuton merkittävä kasvu vahvistaa ensisijaisesti työikäisten kehitystä.
- **Eläkeikäinen väestö** jatkaa voimakasta kasvua tulevaisuudessa. 2020-luvulla kasvu painottuu 75-84-vuotiaisiin ja 2030-luvulla yli 84-vuotiaisiin. Yli 84-vuotiaiden määrä kaksinkertaistuu ennustejakson aikana. Erot skenaarioiden välillä ovat marginaalisia tässä ryhmässä.

Ikäryhmittäinen muutos, perusura ja kansainvälistyminen 2023-2040

Ikäryhmittäinen väestönmuutos 2023-2040

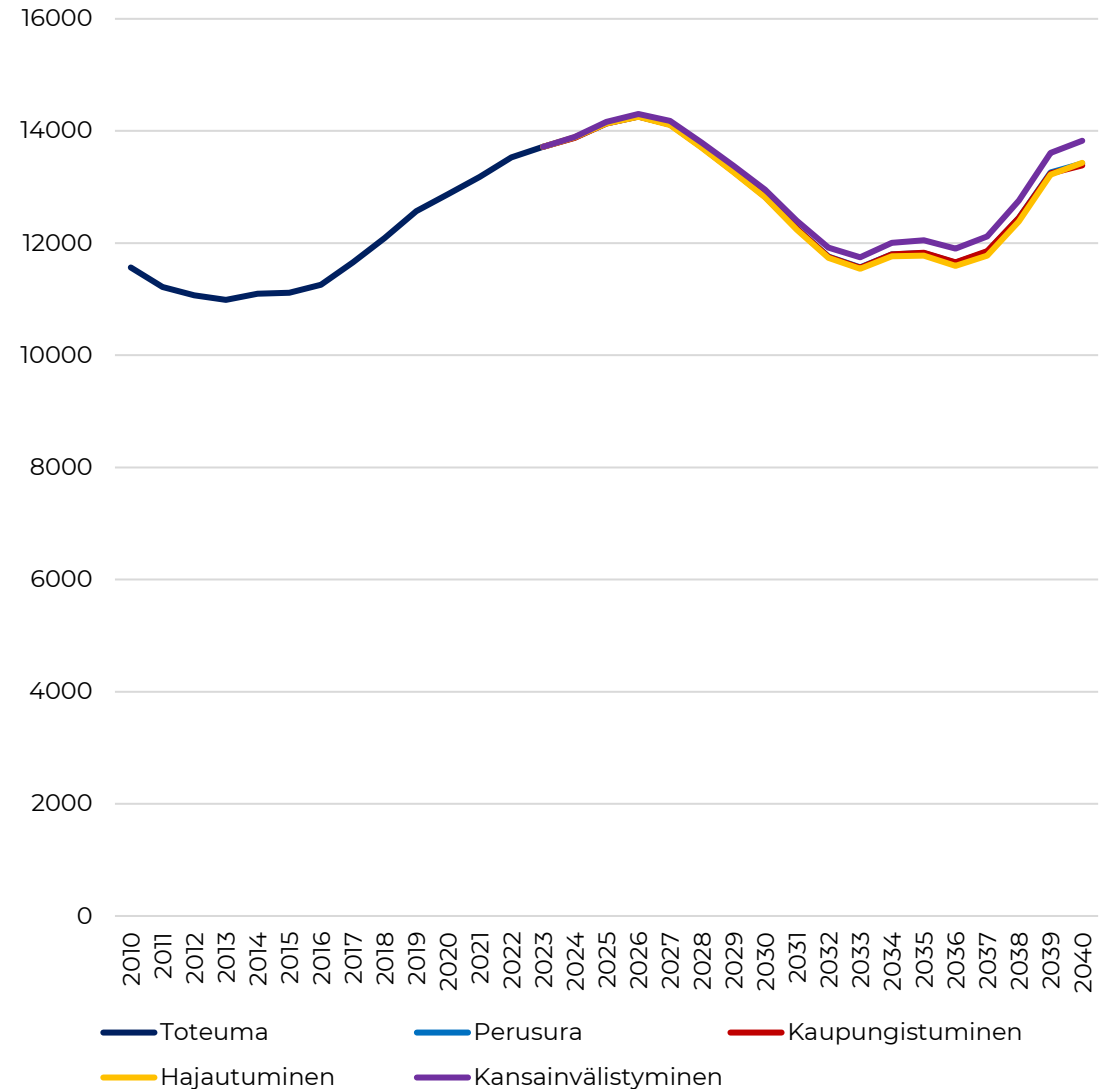
	Kangasala	Lempäälä	Nokia	Orivesi	Pirkkala	Tampere	Vesilahti	Ylöjärvi	Kehyskunnat yh.
0-6-vuotiaat	17 %	18 %	15 %	-7 %	20 %	33 %	2 %	8 %	14 %
7-12-vuotiaat	-2 %	-5 %	-6 %	-27 %	-8 %	11 %	-23 %	-13 %	-8 %
13-15-vuotiaat	-8 %	-13 %	-15 %	-34 %	-8 %	11 %	-31 %	-18 %	-14 %
16-19-vuotiaat	-21 %	-18 %	-24 %	-39 %	-20 %	2 %	-33 %	-20 %	-22 %
20-24-vuotiaat	-8 %	-2 %	-5 %	-16 %	-3 %	-12 %	-14 %	-5 %	-5 %
25-34-vuotiaat	4 %	6 %	3 %	-11 %	1 %	5 %	7 %	3 %	3 %
35-44-vuotiaat	9 %	7 %	4 %	-16 %	5 %	16 %	-5 %	-2 %	3 %
45-54-vuotiaat	17 %	17 %	18 %	-2 %	18 %	46 %	-6 %	13 %	15 %
55-64-vuotiaat	11 %	26 %	23 %	-15 %	17 %	20 %	10 %	5 %	13 %
65-74-vuotiaat	8 %	19 %	8 %	-19 %	16 %	1 %	18 %	3 %	8 %
75-84-vuotiaat	29 %	38 %	34 %	9 %	21 %	27 %	53 %	39 %	31 %
Yli 84-vuotiaat	119 %	164 %	132 %	83 %	134 %	107 %	115 %	126 %	127 %

Ala- ja yläkouluikäisten muutos 2010-2040

Kuviossa on tarkasteltu ala- ja yläkouluikäisten kehitystä vuosien 2010-2040 aikana eri skenaarioissa. Seuraavalla dialla on kuvattu kunnittaista ala- ja yläkouluikäisten kehitystä vuosien 2023-2040 aikana.

- **Alakouluikäisten** määrä kasvoi seudulla 2010-luvulla nopeasti väestönkasvun siivittämänä, mutta kasvu päättyi 2020-luvulla. **Laskeneen syntyvyyden seurauksena 2020-luvulla alakouluun siirtyi aiempaa pienempiä ikäkohortteja**, vuonna 2030 viimeinen jo syntynyt ikäkohortti siirtyi alakouluun.
- **Vuosien 2023-2030 aikana alakouluikäisten määrä vähenee 4 000 – 4 200 henkilöllä**, skenaariosta riippuen. 2030-luvulla kehitys riippuu syntyvyydestä, mutta todennäköisesti ikäryhmä alkaa elpyä.
- **Yläkouluikäisten** määrä alkaa supistumaan 2020-luvulla ja supistuminen jatkuu 2030-luvun puoliväliin asti. **Vuosien 2023-2036 aikana ikäryhmä pienentyy 1 800 – 2 000 henkilöllä.**
- **Kuntatasolla kehityksen erot ovat huomattavan suuria!**

Yläkouluikäisten kehitys 2010-2040

Ikäryhmittäinen väestönmuutos 2023-2040

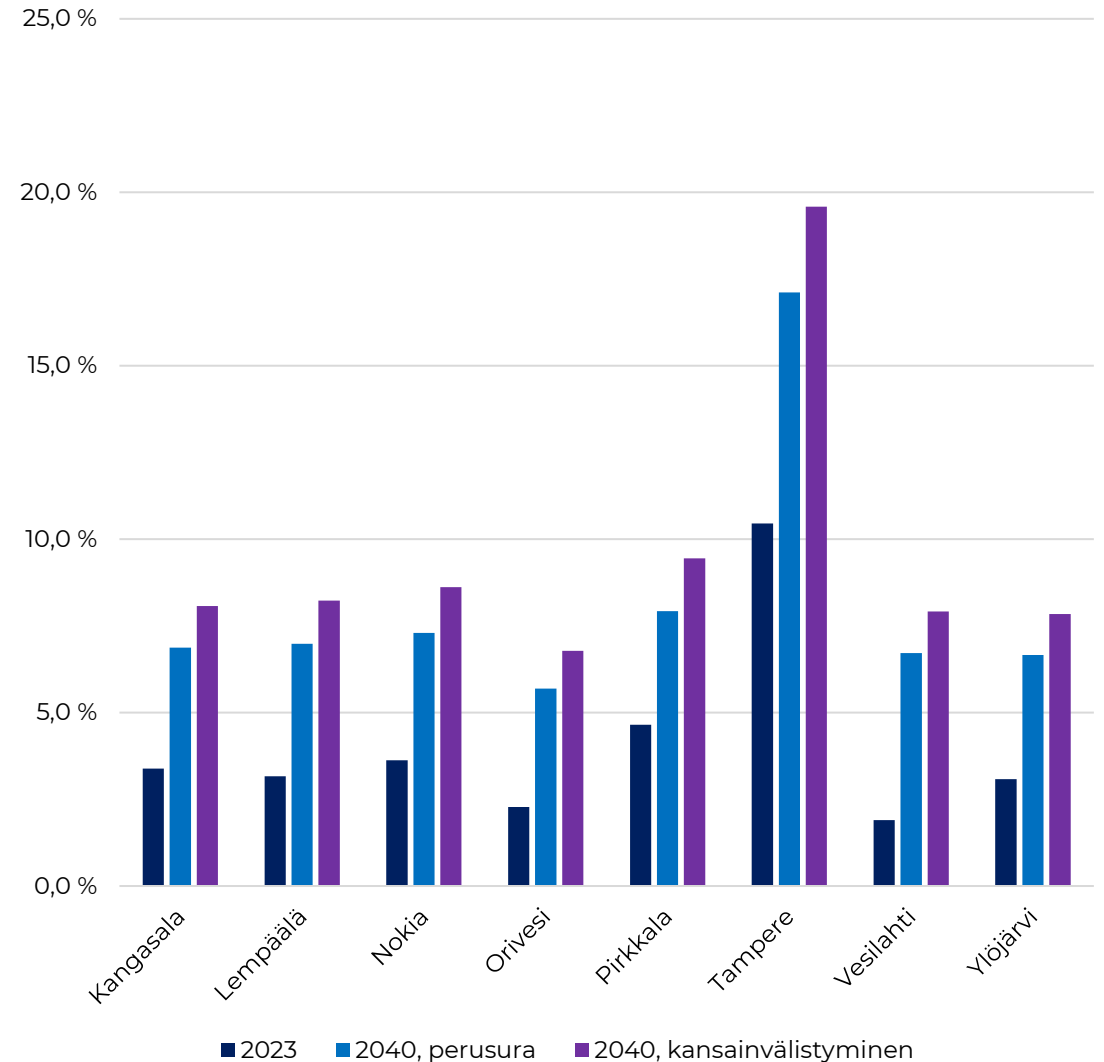
7-12- vuotiaat	2023	2030	2040	Muutos		Muutos 2023-2040	13-15- vuotiaat	2023	2030	2040	Muutos		Muutos 2023-2040
				2023-2030	2030-2040						2023-2030	2030-2040	
Kangasala	2624	2204	2578	-16,0 %	17,0 %	-1,8 %	Kangasala	1373	1265	1265	-7,9 %	0,0 %	-7,8 %
Lempäälä	2258	1860	2139	-17,6 %	15,0 %	-5,3 %	Lempäälä	1217	1001	1055	-17,7 %	5,4 %	-13,3 %
Nokia	2690	2224	2539	-17,3 %	14,2 %	-5,6 %	Nokia	1492	1242	1262	-16,8 %	1,6 %	-15,4 %
Orivesi	546	395	397	-27,7 %	0,5 %	-27,3 %	Orivesi	304	233	200	-23,4 %	-14,2 %	-34,3 %
Pirkkala	1792	1387	1656	-22,6 %	19,4 %	-7,6 %	Pirkkala	885	833	816	-5,8 %	-2,0 %	-7,7 %
Tampere	13506	11894	14967	-11,9 %	25,8 %	10,8 %	Tampere	6681	6746	7395	1,0 %	9,6 %	10,7 %
Vesilahti	390	283	300	-27,5 %	6,2 %	-23,0 %	Vesilahti	218	176	151	-19,1 %	-14,6 %	-30,9 %
Ylöjärvi	2989	2385	2596	-20,2 %	8,8 %	-13,2 %	Ylöjärvi	1548	1339	1277	-13,5 %	-4,7 %	-17,5 %

Kieliryhmittäinen kehitys

Oheisessa kuviossa on tarkasteltu vieraskielisten osuuden kehitystä vuosien 2010-2040 aikana kahdessa skenaariossa.

- **Suurin osa Tampereen kaupunkiseudun tulevasta kasvusta perustuu vieraskieliseen väestöön.** Vuosien 2023-2040 aikana vieraskielisten määrä kasvaa 31 000 – 42 600 henkilöllä (perusura ja kansainvälistyminen). Toisaalta suurimmasta osasta maata poiketen myös kotimaiset kieliryhmät kasvavat ennustejakson aikana Tampereen kaupunkiseudulla.
- Vieraskielisten nopeaa kasvua selittävät maahanmuuton lisäksi ryhmän nuori ikärakenne (paljon syntyneitä, vähän kuolleita). Lisäksi seudun vahvistunut pitovoima vieraskielisten ryhmässä ylläpitää kasvua. Kotimaisissa kieliryhmissä taas ikärakenne painaa kehitystä heikommaksi.
- **Vieraskielisten osuus kasvaa merkittävästi kaikissa seudun kunnissa.** Vieraskielisten osuus säilynee kuitenkin matalana suurimmalla osalla seutua. Tampereella vieraskielisten osuus kohoaa sen sijaan suhteellisen korkeaksi ennustejakson aikana.

Vieraskielisten osuus 2022 ja 2040

Huomiota ja pohdintoja

Voiko kehitys poiketa ennakoidusta merkittävästi?

- Voi, Tampereen seudun tapauksessa todennäköisesti ylöspäin ennakoidusta. **Ennuste kuvaa kaupunkiseudun kehitystä nykyisellä vetovoimalla**, olettamalla seudun saaman osuuden maan sisäisestä muutosta säilyvän (suunnilleen) ennallaan. Historiallisesti Tampereen seutu on vuosi vuodelta kasvattanut osuutta koko maan muuttajien potista, joten tämän trendin kasvu vahvistaisi ennakoitua kehitystä merkittävästi.
- Myös maahanmuutto on tällä hetkellä ”villi kortti”, joka voi tuottaa ennakoitua suurempaa väestönkasvua. Maahanmuuton rooli ylipäätään Tampereen seudun ja kansallisessa kehityksessä kasvaneet tulevaisuudessa.
- Huomio toisaalta suhteellisiin varmoihin muutoksiin, etenkin koululaisikäryhmissä ja iäkkäissä. Lisäksi seudun sisällä on suhteellisen suurta eriytymistä kuntatasolla – osan kehyskuntien houkuttelevuus maahanmuuttajien ryhmässä?

Huomiota ja pohdintoja

Asuntotuotannon todellinen vaikutus

- Merkittävä asuntotuotanto voi luonnollisesti vahvistaa osan, etenkin kehyskuntien ennakoitua kehitystä. Lisäksi todellisuudessa kehitys vaihtelee vuositasolla enemmän, juuri asuntotuotannon perusteella. Toisaalta vähäisen rakentamisen jatkuessa pidempään kasvun tulisi alkaa hidastua.
- Huomio myös, että asuntotuotanto ei suoraan korreloi väestönkasvun kanssa, sillä asuntokuntien kokorakenteessa on tapahtunut ja tapahtuu muutoksia. Etenkin asuntokuntien pienentyminen syönee myös tulevaisuudessa osan tuotannosta.

Koko maan väestönkehityksen vaikutus

- Suurten kaupunkiseutujen ulkopuolella väestö vähenee hyvin nopeasti, etenkin 2030-luvun nuorten ryhmät tulevat olemaan erittäin pieniä. Ts. kilpailu maan sisäisistä muuttajista kiristyy – Tampere on tässä kilpailussa vahvoilla, mutta jatkuuko muuttajien määrän kasvu / säilykö nuorten muuttajien määrä, kun suurten kaupunkien ulkopuolella nuorten määrä putoaa viidenneksellä?
- Mikä tulee olemaan Tampereen seudun houkuttelevuus vieraskielisten maan sisällä muuttavien ryhmässä?

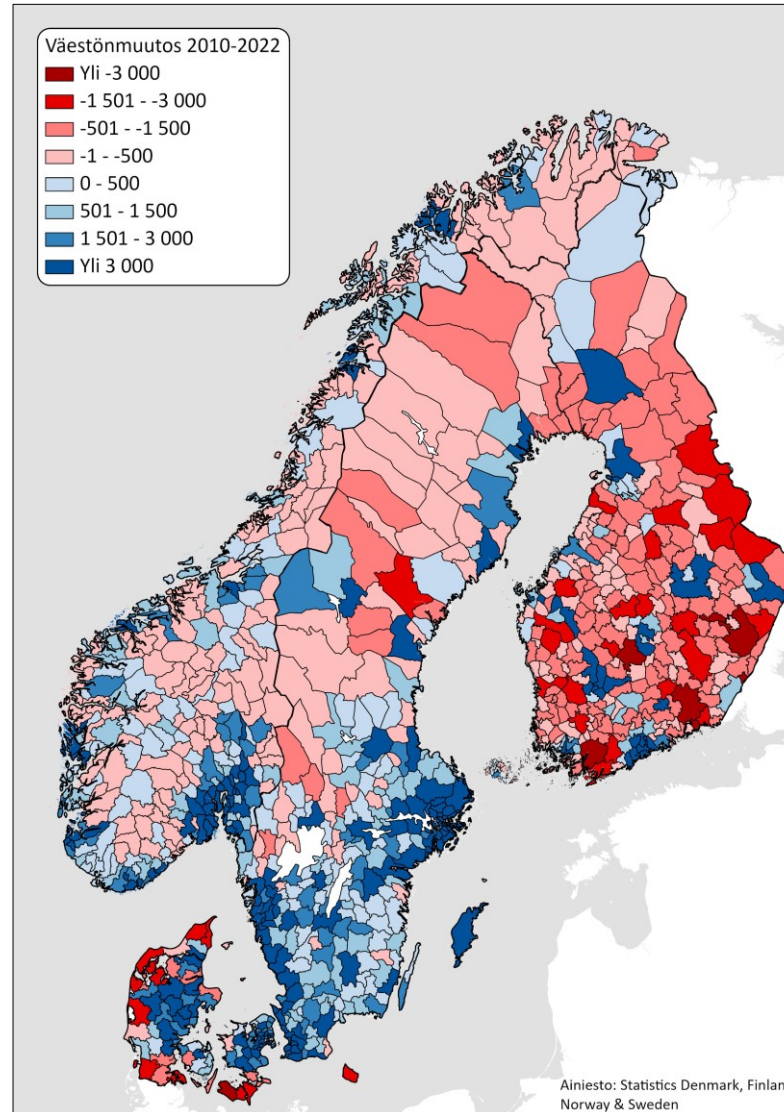
Aluksi: Suomi Pohjoismaiden kontekstissa

» *Kartoissa on kuvattu väestönkehitystä kuntatasolla Pohjoismaissa.*

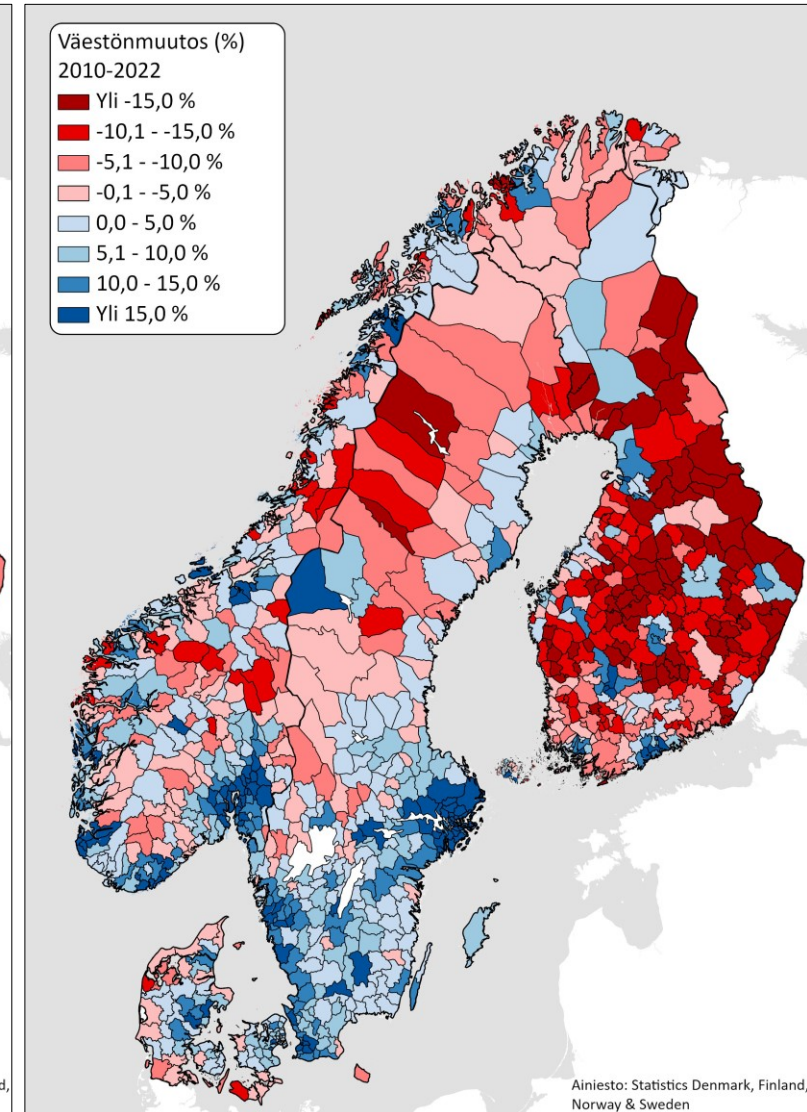
- Suomen väestönkehitys on jäänyt jossain määrin jälkeen muista Pohjoismaista. **Erot väestönkehityksessä ovat kuitenkin huomattavasti kansallista tasoa suuremmat kuntien tasolla.**

- Kaikissa Pohjoismaissa suuret (yliopistokaupungit) kasvoivat voimakkaasti. **Erottava tekijä on kasvavien alueiden laajuus:** esimerkiksi lähes kaikki kunnat Tukholma-Oslo-Kööpenhamina kolmiossa kasvavat. Suomessa kasvu rajoittuu taas lähinnä suurten kaupunkien naapurikuntiin.

- **Muista Pohjoismaista puuttuvat myös lähes täysin voimakkaasti supistuvat kunnat.** Suomessa taas suurin osa ydin- ja harvaan asutun maaseudun kunnista supistuu hyvin voimakkaasti.

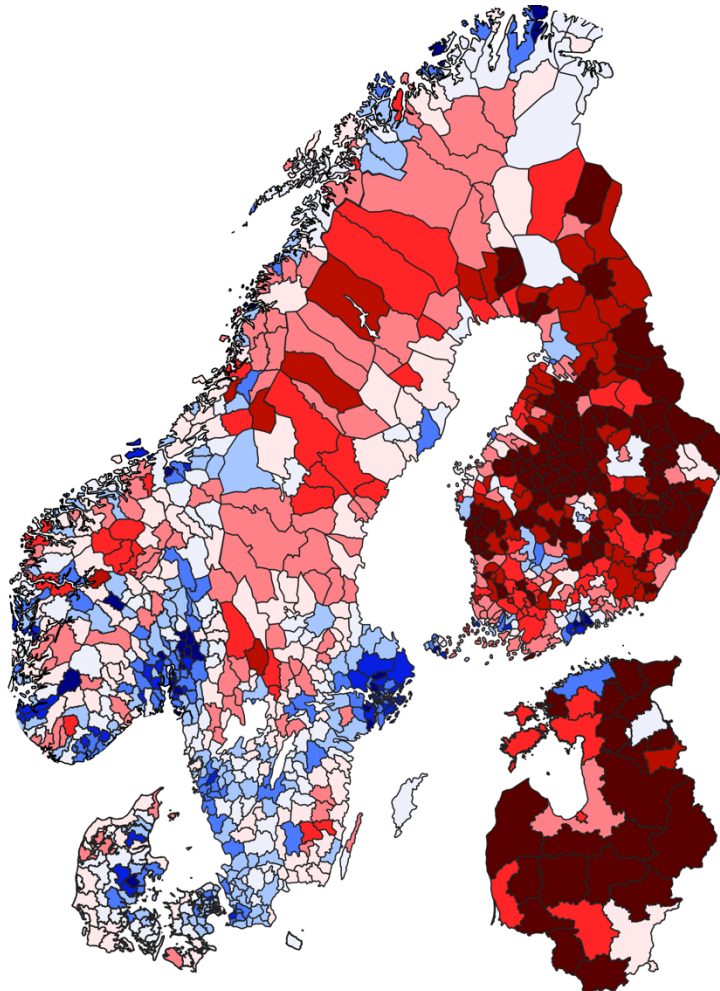

Väestönmuutos 2010-2022

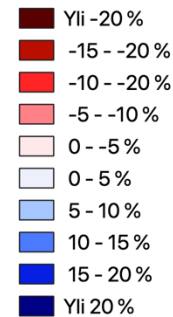

Väestönmuutos (%) 2010-2022

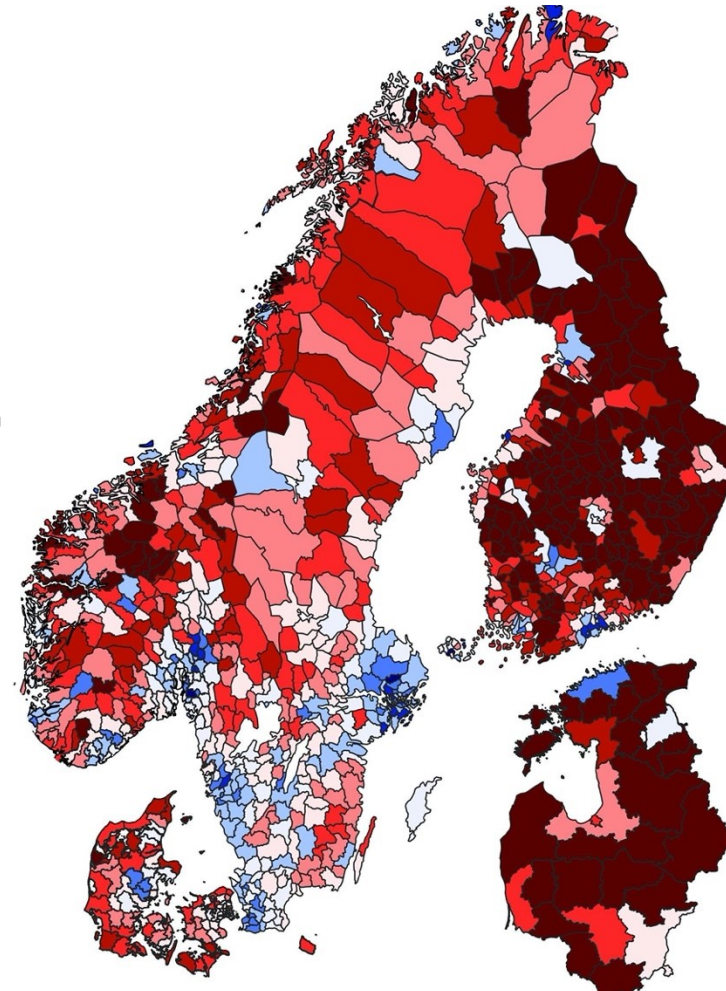
Suomi on jäämässä jälkeen muista Pohjoismaista!

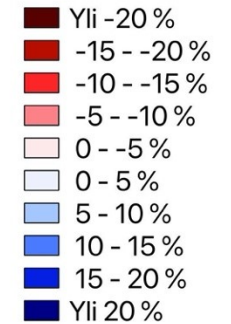
Ennustettu alueellinen väestönkehitys (%) Baltiassa ja Pohjoismaissa 2020-2040:

Ennustettu koko väestön kehitys lähialueen maissa 2020-2040

Ennustettu työikäisen väestön (15-64-vuotiaat) muutos 2022-2040:

Ennustettu työikäisen väestön kehitys lähialueen maissa 2020-2040

Lähteet:
Suomi: MDI:n vuoden 2022 väestöennuste; Ruotsi: SCB, Tanska: DST; Norja: SSB; Viro: Eesti statistika; Latvia & Liettua: Eurostat